
Dokument s plenarne sjednice

B9-0307/2021

2.6.2021

PRIJEDLOG REZOLUCIJE

podnesen slijedom izjava Vijeća i Komisije

u skladu s člankom 132. stavkom 2. Poslovnika

o odgovoru na globalni izazov bolesti COVID-19: učinci izuzeća od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva na cjepiva, lijekove i opremu protiv bolesti COVID-19 te na povećanje proizvodnje i proizvodnih kapaciteta u zemljama u razvoju (2021/2692(RSP))

Sara Matthieu

u ime Kluba zastupnika Verts/ALE-a

Rezolucija Europskog parlamenta o odgovoru na globalni izazov bolesti COVID-19: učinci izuzeća od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva na cjepiva, lijekove i opremu protiv bolesti COVID-19 te na povećanje proizvodnje i proizvodnih kapaciteta u zemljama u razvoju (2021/2692(RSP))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 132. stavak 2. Poslovnika,
- A. budući da pandemija bolesti COVID-19 predstavlja dosad nezabilježenu globalnu krizu i izazov koji je prouzročio razorne zdravstvene i gospodarske posljedice diljem svijeta; budući da se i dalje pojavljuju nove i prenosivije varijante virusa koje uzrokuju razoran porast zaraze u zemljama s niskim i srednjim dohotkom;
- B. budući da utjecaj bolesti COVID-19 na ljudske živote nastavlja rasti, s više od 167,3 milijuna potvrđenih slučajeva i više od 3,5 milijuna smrtnih slučajeva diljem svijeta;
- C. budući da noviji empirijski dokazi upućuju da su stvarne posljedice pandemije u rasponu od 7 do 13 milijuna dodatnih smrtnih slučajeva diljem svijeta;
- D. budući da, osim velikog broja smrtnih slučajeva, dugoročne posljedice bolesti COVID-19 pogađaju 10 % pacijenata u svijetu, što dovodi do dugotrajne bolesti koja može dovesti do gubitka radnih mjesta, siromaštva i općenito teške socioekonomske ranjivosti, posebno u zemljama bez odgovarajućih mreža socijalne zaštite¹;
- E. budući da je više cjepiva razvijeno i odobreno za uporabu u rekordnom roku, što je potaknulo utrku u cijepljenju populacija i dostizanju kolektivnog imuniteta;
- F. budući da je početkom lipnja 2021. diljem svijeta primijenjeno najmanje 1,8 milijardi doza cjepiva protiv bolesti COVID-19; budući da je samo 0,3 % doza cjepiva na svjetskoj razini primijenjeno u 29 najsiromašnijih zemalja, u kojima živi oko 9 % svjetskog stanovništva;
- G. budući da je aktualna kriza uzrokovana bolešću COVID-19 dovela do pokretanja različitih inicijativa usmjerenih na rješavanje globalnih razlika u pogledu pristupa cjepivima, terapeutima i opremi povezanim s bolešću COVID-19, među kojima su inicijative za objedinjavanje napredne javne nabave kao što je COVAX ili osiguravanje financiranja i donacija ili ukidanje određenih multilateralnih odredbi u pogledu intelektualnog vlasništva;
- H. budući da COVAX do 25. svibnja 2021. mogao isporučiti samo 71 milijun doza cjepiva u više od 100 zemalja, što je jedva dovoljno da obuhvati 1 % ukupnog stanovništva tih

---

¹

<https://www.ons.gov.uk/news/statementsandletters/theprevalenceoflongcovidsymptomsandcovid19complications>

zemalja, te se suočava s predviđenim nedostatkom od 190 milijuna doza cjepiva zbog izvoznih ograničenja u Indiji;

- I. budući da se, u skladu s člankom IX. Sporazuma o osnivanju Svjetske trgovinske organizacije (WTO), u iznimnim okolnostima na razini Ministarske konferencije WTO-a može donijeti odluka o izuzeću od određenih obveza iz ugovora WTO-a, kao što je Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS). budući da svako takvo izuzeće mora sadržavati obrazloženje na temelju iznimnih okolnosti, uvjeta izuzeća i trenutka u kojem ono prestaje; budući da Ministarska konferencija WTO-a svake godine mora preispitati izuzeća koja traju dulje od jedne godine sve do njihova ukidanja; budući da se u skladu s pravnim odredbama WTO-a odluka o odobrenju izuzeća treba donijeti na temelju konsenzusa svih članica WTO-a, a ako se ne može postići konsenzus, odluka se može donijeti tročetvrtinskom većinom;
- J. budući da su u listopadu 2020. Indija i Južna Afrika podnijele prijedlog o izuzeću od primjene Sporazuma WTO-a o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (IP/C/W/669) i revidirale ga (IP/C/W/669/Rev.1) u svibnju 2021. uz potporu 63 zemlje; budući da je predstavnik SAD-a za trgovinu 5. svibnja 2021. dao izjavu u prilog pregovorima o ukidanju pravila Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva za cjepiva protiv bolesti COVID-19;

I. Hitnost stavljanja pandemije bolesti COVID-19 pod kontrolu

1. iznimno je zabrinut zbog toga što se pandemija bolesti COVID-19 i dalje ne smanjuje unatoč napretku u cijepljenju, uglavnom u razvijenim zemljama; duboko je zabrinut zbog epidemiološke situacije u nekoliko regija svijeta, a posebno u južnoj Aziji i Latinskoj Americi;
2. žali zbog činjenice da međunarodna zajednica nije bila potpuno pripremljena za suočavanje s prijetnjom nove globalne pandemije unatoč opetovanim upozorenjima istaknutih stručnjaka i Svjetske zdravstvene organizacije tijekom proteklih godina i unatoč nedavnim zabrinjavajućim znakovima upozorenja kao što je virus SARS-CoV-1; ističe i negativne posljedice politika štednje tijekom posljednjih desetljeća koje su snažno utjecale na javna ulaganja u zdravstveni sektor i u konačnici narušile kapacitete i spremnost nekoliko zemalja za rješavanje teške zdravstvene krize;
3. iznimno je zabrinut zbog izvješća iz Indije prema kojima se krematoriji i mjesta za pokapanje ne mogu nositi s brojem tijela, a zalihe kisika nestaju, zbog čega pacijenti umiru boreći se za dah, dok očajne obitelji pljačkaju opskrbne lance i bolnice; s velikim žaljenjem ističe da je takva situacija bila u potpunosti predvidljiva jer su se isti temeljni obrasci pojavili nekoliko tjedana ili mjeseci ranije u Latinskoj Americi, gdje se kriza također pojačala u nekoliko zemalja, kao i u Sjevernoj Americi, Europi i na Bliskom istoku prije toga;
4. snažno naglašava da uobičajena praksa nije opcija; stoga ističe da međunarodna zajednica ima opću i hitnu misiju suzbijanja pandemije bolesti COVID-19; naglašava da postoje sredstva za rješavanje te situacije, što ukazuje na to da se ne poduzimaju zajedničke mjere za rješavanje krize; naglašava da su korektivne mjere nužne kako bi se humanitarna katastrofa koja se dogodila diljem svijeta svela na najmanju moguću mjeru; podsjeća na izjavu predsjednice von der Leyen prema kojoj bi se cjepiva protiv

bolesti COVID-19 trebala smatrati globalnim javnim dobrom; ističe da je nužno da se i drugi osnovni medicinski proizvodi uzimaju u obzir na isti način;

5. napominje da je za cijepljenje 70 % svjetskog stanovništva potrebno 11 milijardi doza, što otprilike predstavlja prag potreban za kolektivni imunitet, ali da je proizveden samo mali dio te količine; zabrinut je zbog toga što, prema MMF-u, globalna proizvodnja neće ostvariti taj cilj, a očekuje se da će se do kraja godine proizvesti samo 6 milijardi doza;
6. napominje s velikom zabrinutošću da je velika većina doza cjepiva protiv bolesti COVID-19 koja se do sada proizvela u razvijenim gospodarstvima uglavnom proizvedena za unutarnju potrošnju, kao što je slučaj sa SAD-om, ili za unutarnju potrošnju i izvoz u druga razvijena gospodarstva; u tom pogledu naglašava da je samo oko 10 % svjetskog izvoza EU-a otpremljeno u manje razvijena gospodarstva i da je većina doza proizvedenih u EU-u prodana zemljama OECD-a;
7. naglašava da se prema trenutačnim predviđanjima u pogledu proizvodnje i financiranja očekuje da će razlika u stopama cijepljenja i dalje rasti te da će krajem 2021. dosegnuti vrhunac, uz razlike u stopama od gotovo 50 postotnih bodova, što dovodi do istinskog svjetskog aparthejda u pogledu cijepljenja; naglašava da će se nejednakosti vjerojatno znatno povećati prije nego što se situacija poboljša jer se optimističnim procjenama predviđa da će se takve nejednakosti ukloniti tek 2023.;
8. duboko žali zbog činjenice da je na globalnoj razini planirana proizvodnja cjepiva uglavnom za opskrbu zapadnim tržištima; sa zabrinutošću napominje da se očekuje da će COVAX, glavna multilateralna inicijativa za opskrbu globalnog juga cjepivom, isporučiti samo 2 milijarde doza, odnosno 20 % potreba 92 najsiromašnije zemlje; napominje, međutim, da se, ne uzimajući u obzir pitanje pokrivenosti preostalih 80 % stanovništva tih zemalja, čini da čak i ispunjenje te obveze predstavlja ambiciozan srednjoročni cilj, s obzirom na nedavne nestašice u opskrbi i ograničenja izvoza u Indiji;
9. naglašava da su cjepiva tipičan primjer u kojem veliki pozitivni vanjski učinci zahtijevaju slobodan javni pristup i na nacionalnoj i na globalnoj razini; napominje da u razvijenim zemljama svi građani dobivaju besplatna cjepiva; ističe da bi bilo etički neprihvatljivo da se to načelo ne primjenjuje na mnogo siromašnije stanovništvo u zemljama u razvoju; stoga ustraje u tome da svaka osoba na svijetu mora primiti besplatna cjepiva čim se ona proizvedu;
10. u skladu s trenutačnim procjenama, COVAX bi se trebao financirati dodatnim bespovratnim sredstvima u iznosu između 75 milijardi USD i 150 milijardi USD, ovisno o trošku doze cjepiva; napominje da bi taj viši iznos predstavljao manje od 0,4 % ukupnog BDP-a zemalja skupine G7 ili samo 3,8 % sredstava koja su zemlje skupine G7 2020. potrošile na diskrecijski fiskalni poticaj kao odgovor na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19;
11. ističe da su inicijative poput COVAX-a uspostavile mehanizme koji se odnose na potražnju bez rješavanja problema neadekvatnosti globalnih proizvodnih kapaciteta; ističe da se tako na kraju natječu drugim dionicima, posebno zemljama s visokim prihodima, prema načelu „tko prvi dođe, prvi je na redu”, dok je ponuda i dalje ograničena zbog nepostojanja integrirane globalne strategije za povećanje proizvodnih

kapaciteta diljem svijeta;

12. naglašava da je, što je više vremena potrebno za postizanje globalnog kolektivnog imuniteta, veća vjerojatnost da će se diljem svijeta proširiti nove inačice virusa COVID-19 za koji su postojeća cjepiva manje učinkovita; ističe da mogućnost redovitog ili čak godišnjeg razvoja i dostave cjepiva povezanih s bolešću COVID-19 postaje sve važnija; međutim, sa zabrinutošću napominje da bi u okviru trenutačnih ograničenja takva situacija značila nastavak trenutačnih temeljnih globalnih neravnoteža;

II. Uklanjanje prepreka za širenje globalne opskrbe cjepivima, terapijama i opremom za suzbijanje trenutačne pandemije

13. pohvaljuje dosad nezabilježenu brzinu kojom su farmaceutske tvrtke uspjele staviti na raspolaganje cjepiva protiv bolesti COVID-19 i tehnološka postignuća koja su to omogućila; istovremeno naglašava ključnu ulogu resursa javnog sektora i akademskih istraživanja financiranih javnim sredstvima, što je farmaceutskim poduzećima omogućilo da smanje rizik cijelog vrijednosnog lanca cjepiva putem *ex ante* financiranja i velikih subvencija za istraživanje i razvoj, kao i putem opsežnih sporazuma o prethodnoj kupnji;
14. ističe temeljni doprinos zdravstvenih radnika, pacijenata, osoba koje su preživjele COVID-19 i šire javnosti koji su sudjelovali u kliničkim ispitivanjima i drugim aktivnostima povezanim s istraživanjem i razvojem različitih terapeutika i cjepiva; stoga smatra da inovacije na kojima se temelje ta cjepiva ne bi trebalo privatizirati u skladu s isključivim pravima intelektualnog vlasništva, niti bi trebale biti podložne preprekama za prijenos tehnologije; stoga sa zabrinutošću napominje da se, za razliku od AstraZeneca, koja se obvezala proizvoditi uz cijenu kojom tek pokriva svoje troškove, očekuje da će Pfizer/BioNtech, Moderna i Johnson & Johnson ostvariti znatnu dobit od isporuke cjepiva protiv bolesti COVID-19;
15. prima na znanje najavu zapadnih proizvođača cjepiva na svjetskom sastanku na vrhu o zdravlju 21. svibnja 2021. da planiraju do kraja 2022. isporučiti 1,3 milijarde doza cjepiva po cijeni proizvodnje za najnerazvijenije zemlje i po „niskim cijenama” za druge zemlje u razvoju, ali ističe da je ta inicijativa i dalje u velikoj mjeri nedostatna;
16. naglašava da je jedini način da se izbjegne tržišno natjecanje za ograničenu opskrbu cjepivima u kojem jedni dobivaju onoliko koliko drugi gube da se trajno znatno proširi globalni kapacitet opskrbe cjepivima i drugim globalnim javnim dobrima povezanim sa zdravljem;
17. također ističe da takva dinamika pokazuje da pristup temeljen na dobrotvornom djelovanju, kojim se obećava financiranje ili višak doza cjepiva kako bi se zadovoljile potrebe najsiromašnijih u neodređenom vremenskom roku nakon što razvijene zemlje ispune vlastite potrebe, nije izvediv i pravedan globalan pristup rješavanju trenutačne krize;
18. ističe da je u zahtjevu o izuzeću od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva koji su podnijele Indija i Južna Afrika te vodeći znanstveni časopisi i organizacije civilnog društva dostavljena opsežna dokumentacija i dokazi da trenutačni multilateralni okvir za zaštitu prava intelektualnog vlasništva predstavlja

prepreku za rješavanje krize uzrokovane bolešću COVID-19 te da postojeće mogućnosti za fleksibilnost WTO-a i TRIPS-a, koje se temelje na postupovno kompleksnim prethodnim pregovorima s nositeljima patenata po pojedinačnim zemljama i pojedinačnim proizvodima, nisu bile prikladne za rješavanje prethodnih globalnih zdravstvenih kriza, kao što nisu dovoljne za rješavanje trenutačne krize;

19. nadalje, ističe da prethodna iskustva u vezi s provedbom postojećih fleksibilnosti u okviru Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva pokazuju da su pojedine zemlje često osjećale bojazan od mjera odmazde razvijenih zemalja ili od narušavanja ugleda zbog izdavanja obveznih licencija; ističe da se obvezno licenciranje primjenjuje samo na patente kao jednu kategoriju prava intelektualnog vlasništva, ali da su druge kategorije prava intelektualnog vlasništva, kao što su zaštita podataka i poslovne tajne, koje predstavljaju moguće prepreke povećanju proizvodnje potrebnih medicinskih proizvoda, izvan područja primjene obveznih licencija;
20. naglašava da takve manjkavosti postojećih fleksibilnosti u okviru Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva predstavljaju snažan razlog za donošenje dodatnog privremenog izuzeća kako bi se proširilo njihovo područje primjene i izbjegli opterećujući uvjeti i administrativni postupci koji predstavljaju prepreku proširenju proizvodnih kapaciteta;
21. napominje da je Bolivija nedavno potpisala sporazum s opcijom o prethodnoj kupnji s kanadskim poduzećem Biolyse u cilju uvoza milijuna doza generičke verzije „jednokratog” cjepiva poduzeća Johnson & Johnson kako bi pokrila znatan dio svoje populacije, u slučaju da Biolyse dobije odobrenje za proizvodnju tog cjepiva na temelju obvezne licencije u skladu s postojećim fleksibilnostima u okviru Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva; međutim, ističe da provedba te opcije kupnje može zahtijevati nerazmjerno mnogo vremena i sredstava zbog postupovnih složenosti na kojima se temelje te „fleksibilnosti”; naglašava da taj primjer pokazuje da pitanja prava intelektualnog vlasništva doista predstavljaju prepreku daljnjem širenju globalnih kapaciteta za proizvodnju cjepiva;
22. naglašava da je novo izuzeće od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva povezano s bolešću COVID-19 samo jedan od mnogih uvjeta za rješavanje trenutačne krize; naglašava da je također neophodno da trenutačni proizvođači cjepiva dijele svoju tehnologiju i proizvodne metode do te mjere da su izuzeća slična stavljanju na raspolaganje složenog recepta, a tehnološki prijenosi slični razmjeni znanja i vještina potrebnih za njegovu provedbu;
23. u tom kontekstu pozdravlja izjave glavne direktorice WTO-a Ngozi Okonjo-Iweale na sjednici Odbora Parlamenta za međunarodnu trgovinu od 20. svibnja 2021. prema kojima postojeće fleksibilnosti u okviru Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva predstavljaju preveliko opterećenje te je potrebna veća fleksibilnost; napominje, međutim, da novo izuzeće od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva nije dovoljno jer postoji hitna potreba za cjelovitom strategijom koja, među ostalim, uključuje poboljšane tehnološke prijenose s potencijalnim proizvođačima;
24. naglašava da, suprotno onomu što industrija često tvrdi, i kako je istaknuto na

nedavnom sastanku o cjepivima koji je organizirao WTO², povećanje proizvodnih kapaciteta vjerodostojno mogu provesti zemlje u razvoju kao što su Brazil, Argentina, Indija, Tajland, Južna Afrika, Pakistan i Bangladeš jer ispunjavaju barem jedan od dva uvjeta: prvo, da poduzeća koja se ondje nalaze već posjeduju znanje i iskustvo za proizvodnju nekih od trenutno dostupnih cjepiva (kao što je cjepivo AstraZeneca u Brazilu i Indiji) ili da su razvila tehnologiju na domaćem tržištu (kao što je slučaj s cjepivom Bharat Biotech u Indiji); i drugo, da te zemlje imaju kritičnu masu farmaceutskih poduzeća s proizvodnim kapacitetima;

25. ističe da se Komisija dosad usredotočila samo na poticanje zapadnih proizvođača cjepiva da dijele tehnologije i licencije isključivo na dobrovoljnoj osnovi; u tom pogledu duboko žali zbog toga što dosad nijedno farmaceutsko poduzeće koje proizvodi cjepiva nije podijelilo svoju tehnologiju, znanje i iskustvo te rezultate istraživanja s pričuvom za pristup tehnologijama u borbi protiv bolesti COVID-19 (C-TAP) ili Centrom za prijenos tehnologije cjepiva mRNA protiv bolesti COVID-19 WTO-a, naglašavajući tako nedostatnost dobrovoljnih pristupa i pristupa kojima upravlja industrija;
26. traži od Komisije da upotrijebi sve ovlasti i mogućnosti koje ima na raspolaganju, uključujući prema potrebi prisilu, kako bi osigurala da poduzeća podijele s potencijalnim proizvođačima diljem svijeta, posebno u zemljama s niskim i srednjim dohotkom, tehnologiju i znanje povezano s medicinskim proizvodima protiv bolesti COVID-19, kao što su terapeutici, dijagnostika i cjepiva;
27. primjećuje s velikom zabrinutošću da su dostavljeni nedavni dokazi da su trenutni proizvođači odobrenih cjepiva protiv bolesti COVID-19 odbili ponude za proširenje proizvodnje nekoliko potencijalnih proizvođača generičkih lijekova u EU-u i inozemstvu;
28. zabrinut je zbog različitih vrsta izravnih ili neizravnih ograničenja izvoza cjepiva ili ključnih sirovina i drugih ulaznih elemenata u glavnim zemljama proizvođačima te naglašava da se tako ugrožava brzo povećanje kapaciteta za proizvodnju cjepiva na svjetskoj razini; apelira na Komisiju da surađuje sa zemljama proizvođačima kako bi se brzo uklonile izvozne prepreke i da zamijeni svoj mehanizam odobravanja izvoza zahtjevima u pogledu transparentnosti izvoza; inzistira na pravodobnom i sveobuhvatnom pristupu takvim podacima; žali zbog činjenice da se Komisija koristila mehanizmom za transparentnost i kontrolu kako bi blokirala izvoz u treće zemlje jer bi to moglo dovesti do domino-efekata koji ugrožavaju otvorene globalne opskrbe lance;
29. napominje da bi izuzeće od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva moglo biti ključno i za diversifikaciju proizvodnje i opskrbe sirovinama kao što su lipidne nanočestice i vrećice za bioreaktore, čija su proizvodnja i opskrba pod pritiskom;
30. naglašava da je, ako se cjepiva protiv bolesti COVID-19 i njezinih varijanti smatraju globalnim javnim dobrom, hitno potrebno usredotočiti multilateralne nastojanja na brzo i trajno povećanje globalnih proizvodnih kapaciteta i na osiguravanje obvezujućih

---

² Globalni sastanak na vrhu o lancu opskrbe i proizvodnji cjepiva protiv bolesti COVID-19 održan 8. i 9. ožujka 2021.

prijenosa tehnologije; poziva na uspostavu strukturnih platformi za brzo povećanje proizvodnje cjepiva u više zemalja;

31. smatra da bi EU s tim ciljem trebao hitno poticati multilateralne aranžmane na razini WTO-a, uključujući sporazum o pandemijama, kako je nedavno predložio predsjednik Europskog vijeća, kao dio „Inicijative za zdravlje i trgovinu” koja će se donijeti u studenome 2021. tijekom 12. ministarske konferencije WTO-a, kao i na sljedećoj općoj skupštini Svjetske zdravstvene organizacije; ističe da je ta inicijativa dopuna, a ne zamjena za izuzeće od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva;
32. apelira na EU da, kako bi se povećala globalna opskrba cjepivima, u suradnji s drugim partnerima kao što su SAD i predlagatelji izuzeća od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva zbog bolesti COVID-19, predstavi zajedničku multilateralnu inicijativu za izradu detaljnog plana od strane zapadnih i ostalih farmaceutskih poduzeća, koji bi nadzirale i za koji bi jamstvo pružile relevantne vlade;
33. smatra da EU može i treba jednostrano doprinijeti takvim nastojanjima tako što će osigurati da budući ugovori o prethodnoj kupnji budu u potpunosti objavljeni i da uključuju obvezujuće odredbe u pogledu otvorenog i neisključivog globalnog licenciranja, patentnih udruženja, razmjene znanja i iskustva, neprimjenjivosti poslovnih tajni, vlasničke podatke i obveze u pogledu prijenosa tehnologije;
34. poziva Komisiju da podrži pričuvu Svjetske zdravstvene organizacije za pristup tehnologijama u borbi protiv bolesti COVID-19 (C-TAP) i proaktivno poduzme napore kako bi osigurala da proizvođači cjepiva razmjenjuju intelektualno vlasništvo i tehnologiju putem tog multilateralnog mehanizma; traži od Komisije da identificira i podrži potencijalne proizvođače koji su izrazili interes za povećanje proizvodnje cjepiva i drugih medicinskih proizvoda povezanih s bolešću COVID-19 kako bi im se omogućilo da dobiju neisključive licencije i počnu s proizvodnjom što je prije moguće; traži od Komisije da do rujna 2021. izvijesti Parlament o ishodu tih nastojanja;
35. pozdravlja odluku administracije predsjednika Bidena i potpredsjednice Harris u SAD-u da podrži odricanje od zaštite intelektualnog vlasništva za cjepiva protiv bolesti COVID-19; ističe da bi vlade trebale postupiti u skladu s očekivanjima da pravila WTO-a koja se odnose na patente, poslovne tajne i druga ključna prava intelektualnog vlasništva potrebna za potporu proizvodnji i opskrbi neće biti prepreka za poboljšanje pristupa cjepivima protiv bolesti COVID-19 te da bi to očekivanje trebalo potvrditi donošenjem političke deklaracije o „mirovanju” u skladu s kojom će se zemlje suzdržati od bilo kakvog djelovanja u vezi s cjepivima tijekom pandemije;
36. snažno potiče EU da se konstruktivno i proaktivno uključi u dopisne pregovore o privremenom izuzeću od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva za sve proizvode i tehnologije, uključujući cjepiva, lijekove i dijagnostiku potrebne za odgovor na pandemiju bolesti COVID-19 te da u tu svrhu izda pregovarački mandat u okviru članka 218. stavka 9. Ugovora o funkcioniranju Europske unije; apelira na sve članice WTO-a da što prije zaključe pregovore, a najkasnije do sljedećeg sastanka Vijeća ministara WTO-a u studenome 2021., te da ostvare značajan

napredak tijekom sljedećih sastanaka Vijeća za trgovinske aspekte prava intelektualnog vlasništva u lipnju i listopadu 2021.;

37. snažno potiče EU da se pri donošenju mjera politike za proširenje pristupa medicinskim proizvodima povezanim s bolešću COVID-19 suzdrži od svih pravnih postupaka u okviru WTO-a ili u okviru sporazuma o slobodnoj trgovini i ulaganjima protiv zemalja koje krše odredbe Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva; stoga traži od EU-a da kao privremenu mjeru prije postizanja dogovora o izuzeću od primjene Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva u vezi s bolešću COVID-19 predloži hitnu političku izjavu WTO-a o „mirovanju” u pogledu svih mjera povezanih s cjepivima i drugim osnovnim medicinskim proizvodima za borbu protiv pandemije;

III. Uspostavljanje uvjeta za poboljšanje pripravnosti za buduće globalne zdravstvene krize

38. ističe da upravljanje međunarodnom trgovinom ima važnu ulogu u brzom razvoju liječenja i cjepiva, brzom povećanju proizvodnje, razvoju otpornih globalnih lanaca opskrbe i pravednom pristupu tržištu za cijeli svijet; naglašava da trenutačna pandemija mora pružiti poticaj za pojačanu međunarodnu suradnju i globalnu pripravnost za buduće zdravstvene krize; potiče Komisiju da se pozabavi temeljnim uzrocima koje je utvrdila Međuvladina znanstveno-politička platforma o bioraznolikosti i uslugama ekosustava (IPBES) u svojim izvješćima o biološkoj raznolikosti i pandemijama, a posebno dalekosežnim učinkom sve intenzivnijih globalnih opskrbnih lanaca na iscrpljivanje biološke raznolikosti i degradaciju biosfere te njihovu ključnu ulogu u pogledu povećane učestalosti i intenziteta zoonoza;
39. nadalje ističe da je, s obzirom na to da je vjerojatno da će nove varijante bolesti COVID 19 i drugih zoonoza postati redovita pojava u narednim godinama, hitno potrebno i od ključne važnosti razviti model financiranja za razvoj i distribuciju globalnih javnih dobara kao što su cjepiva i druge ključne zdravstvene tehnologije; naglašava da bi se tim modelom trebao preispitati globalni okvir za prava intelektualnog vlasništva za buduće pandemije i prijeći s modela koji se temelji na isključivim pravima na inovativne pristupe kao što su „modeli nagrade” koji se temelje na odvajanju serijske proizvodnje robe od troškova povezanih s istraživanjem i razvojem;
40. ističe da bi svaki budući multilateralni dogovor za poboljšanje pripravnosti za buduće globalne zdravstvene krize trebao obuhvaćati, s jedne strane, pristup potražnji koji se temelji na potrebama i kojim se osigurava zajedničko financiranje i globalno koordinirana prethodna kupnja, a s druge strane integriranu i koordiniranu strategiju opskrbe za proširenje cijelog vrijednosnog lanca, na temelju otvorene znanosti, otvorenog i neisključivog globalnog licenciranja i obvezujućih mehanizama za prijenos tehnologije;
41. poziva Komisiju da preispita obveze sporazuma TRIPS+ u trgovinskim sporazumima EU-a s obzirom na stečena iskustva, jer su te odredbe restriktivnije od Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva; nadalje, traži od Komisije i Vijeća da ponovno počnu primjenjivati članak 31.a Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva kako bi mogli u potpunosti iskoristiti fleksibilnost Sporazuma o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva u slučaju budućih

potreba;

o

o o

42. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Europskom vijeću, Vijeću, Komisiji, Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji.